YURTDIŞINDA ÇALIŞAN SİGORTALILARLA İLGİLİ UYGULAMA DEĞİŞİKLİKLERİ

YURTDIŞINDAKİ VATANDAŞLARIMIZA AİT SAYISAL BİLGİLER (31.12.2010)

YURTDIŞINDAKİ VATANDAŞ SAYISI	3.765.175
YURTDIŞINDA ÇALIŞAN VATANDAŞ SAYISI	1.400.414
YURTDIŞINDAKİ İŞSİZ VATANDAŞ SAYISI	213.156
YURTDIŞINA GÖNDERİLEN İŞÇİ SAYISI (2010 YILI)	54.847

YASALAR

YASALAR

Sosyal güvenlik hakkı MADDE 60

“Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar.”

YASALAR

Yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşları MADDE 62

“Devlet, yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşlarının aile birliğinin, çocuklarının eğitiminin, kültürel ihtiyaçlarının ve sosyal güvenliklerinin sağlanması, anavatanla bağlarının korunması ve yurda dönüşlerinde yardımcı olunması için gereken tedbirleri alır.”

Türk İşverenlerce Yurtdışında İstihdam Edilen İşçilerin Sosyal Güvenliği

Türk İşverenlerce Yurtdışında İstihdam Edilen İşçilerin Sosyal Güvenliği

Sosyal Güvenlik Sözleşmesi Akdedilen Ülkelerde İş Üstlenen İşverenlerce İstihdam Edilen Türk İşçileri

Sosyal güvenlik sözleşmesinde aksine hüküm yoksa bunların zorunlu sigortaya tabi tutulmaları, iş ilişkilerinden doğan ve işverene ait olan hak ve yükümlülükleri bakımından, çalıştıkları ülkede yürürlükte bulunan sosyal güvenlik mevzuatı uygulanır.

Türk İşverenlerce Yurtdışında İstihdam Edilen İşçilerin Sosyal Güvenliği

Sosyal Güvenlik Sözleşmesi Akdedilen Ülkelerden Almanya ve Libya'da İş Üstlenen İşverenlerce İstihdam Edilen Türk İşçileri

Zorunlu sigortaya tabi tutulmaları ve iş ilişkilerinden doğan ve işverene ait olan hak ve yükümlülükleri bakımından, bazı istisnalarla Türkiye'de yürürlükte bulunan sosyal güvenlik mevzuatı uygulanır.

Türk İşverenlerce Yurtdışında İstihdam Edilen İşçilerin Sosyal Güvenliği

Sosyal Güvenlik Sözleşmesi Akdedilmeyen Ülkelerde İş Üstelen İşverenlerce İstihdam Edilen Türk İşçileri

506 sayılı Kanuna göre topluluk sigortası veya isteğe bağlı sigorta yoluyla sağlanmakta iken 5510 sayılı Kanunda kısa vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortasına zorunlu, uzun vadeli sigorta kollarına ise isteğe bağlı olarak tabi olmaları öngörülmüştür.

Sosyal Güvenlik Sözleşmeleri ile Sağlanan Genel Haklar

Sosyal Güvenlik Sözleşmeleri ile Sağlanan Genel Haklar

Akde taraf iki ülkenin vatandaşları da, hak ve yükümlülük bakımından eşit işlem görür.

- *Bir yardım hakkının doğup doğmadığının saptanmasında, akde taraf diğer ülkede geçen sigortalılık süreleri de dikkate alınır.*
- *Sigortalının ölümü halinde, hak sahipleri sıfatıyla, akde taraf diğer ülkede oturan aile fertlerine dul-yetim aylığı bağlanır ve toptan ödeme yapılır.*

Sosyal Güvenlik Sözleşmeleri ile Sağlanan Genel Haklar

Bulunduğu ülkede çalışmaları nedeniyle emekli aylığına hak kazanan sigortalı, ikametini akde taraf diğer ülkeye nakletse dahi aylığını almaya devam eder veya emekli aylığı için gerekli yaşı, akde taraf diğer ülkeye döndükten sonra tamamlayan sigortalıya emekli aylığı bağlanır.

- *Hastalık halinde, sigortalı ve aile fertleri, akde taraf diğer ülkede bulundukları sırada da sağlık yardımlarından yararlanır.*
- *Aile fertleri, akde taraf diğer ülkede otursalar dahi, aile yardımlarından (çocuk paraları ve zamları) faydalanır.*

SOSYAL GÜVENLİK SÖZLEŞMESİ İMZALANAN ÜLKELER

SOSYAL GÜVENLİK SÖZLEŞMESİ İMZALANAN ÜLKELER

ÜLKE ADI		İMZA TARİHİ	YÜRÜRLÜLÜK TARİHİ	KAPSAMI	
				Uzun Vade	Kısa Vade
1	İngiltere	09.09.1959	01.06.1961	+	-
2	F. Almanya	30.04.1964	01.11.1965	+	+
3	Hollanda	05.04.1966	01.02.1968	+	+
4	Belçika	04.07.1966	01.05.1968	+	+
5	Avusturya	12.10.1966	01.10.1969	+	+
6	İsviçre	01.05.1969	01.01.1972	+	-
7	Fransa	20.01.1972	01.08.1973	+	+
8	Danimarka	13.12.1996	01.12.2003	+	-
9	İsveç	30.06.1978	01.05.1981	+	-
10	Norveç	20.07.1978	01.06.1981	+	-
11	Libya	13.09.1984	01.09.1985	+	-
12	K.K.T.C.	09.03.1987	01.12.1988	+	+

SOSYAL GÜVENLİK SÖZLEŞMESİ İMZALANAN ÜLKELER

ÜLKE ADI		İMZA TARİHİ	YÜRÜRLÜLÜK TARİHİ	KAPSAMI	
				Uzun Vade	Kısa Vade
13	Makedonya	06.07.1998	01.07.2000	+	+
14	Azerbaycan	17.07.1998	09.08.2001	+	+
15	Romanya	06.07.1999	01.03.2003	+	+
16	Gürcistan	11.12.1998	20.11.2003	+	-
17	Bosna-Hersek	27.05.2003	01.09.2004	+	+
18	Kanada	19.06.1998	01.01.2005	+	-
19	Kebek	21.11.2000	01.01.2005	+	-
20	Çek Cumhuriyeti	02.10.2003	01.01.2005	+	+
21	Arnavutluk	15.07.1998	01.02.2005	+	+
22	Lüksemburg	08.12.2004	01.06.2006	+	+

İSTEĞE BAĞLI SİGORTA UYGULAMASI

İSTEĞE BAĞLI SİGORTA UYGULAMASI

01.07.2010 Tarih ve 27628 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan İsteğe Bağlı Sigorta İşlemleri Hakkında Tebliğ uyarınca ;

- *Kanunun 5. maddesinin (g) bendine tabi sigortalıların isteğe bağlı sigortaya müracaatları işyerinin bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlükleri/sosyal güvenlik merkezlerine yapılır.*
- *Ülkemiz ile uluslararası sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurt dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçilerinden isteğe bağlı sigortalılık talebinde bulunanlardan Türkiye'de ikamet şartı aranmaz.*
- *İsteğe bağlı sigorta primi, 5510 sayılı Kanunun 82. maddesine göre belirlenen prime esas kazancın alt sınırı ile üst sınırı arasında, sigortalı tarafından belirlenen ve yazılı olarak talep edilen prime esas aylık kazancın % 32'sidir. Bunun % 20'si malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi, % 12'si genel sağlık sigortası primidir.*

5510 SAYILI KANUNUN 5. MADDESİNİN BİRİNCİ FIKRASININ (g) BENDİ

Ülkemiz ile sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurt dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçileri 4. maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır.

- *Bunlar hakkında kısa vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası hükümleri uygulanır.*
- *Bu sigortalıların uzun vadeli sigorta kollarına tabi olmak istemeleri halinde, 50. maddenin ikinci fıkrasındaki Türkiye'de yasal olarak ikamet etme şartı ile aynı fıkranın (a) bendinde belirtilen şartlar aranmaksızın haklarında isteğe bağlı sigorta hükümleri uygulanır.*
- *İsteğe bağlı sigorta hükümlerinden yararlananlardan ayrıca genel sağlık sigortası primi alınmaz.*

YURTDIŞI HİZMET BORÇLANMASINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

YURTDIŞI HİZMET BORÇLANMASINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

- Borçlanma için başvuruda bulunacak kuruluş, Türkiye'de hiçbir çalışma yoksa SGK, Türkiye'de çalışma varsa en son tabi olduğu sosyal güvenlik kuruluşu (SGK veya geçici 20 nci madde sandıkları) olarak belirlenmiştir.

- Tahakkuk ettirilecek borç miktarı günlük 3,5 ABD Doları iken başvuru tarihindeki prime esas asgari ve azami günlük kazanç arasında seçilecek günlük kazancın % 32'si şeklinde belirlenmiştir. Alt sınırı farklı bir miktarda belirlemeye Bakanlar Kuruluna yetki verilmiştir.

- Tahakkuk ettirilen borcun tebliğ edildiği tarihten itibaren üç ay içerisinde ödenmesi şartı getirilmiştir.

YURTDIŞI HİZMET BORÇLANMASINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

- Yurtdışı hizmet borçlanmasına ait sürelerin, Türkiye'de sigortalılıkları varsa en son sigortalılık statüsüne göre, sigortalılık yoksa 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında geçmiş sigortalılık süresi olarak kabul edilmesi öngörülmüştür.
- 3201 sayılı Kanuna göre aylık bağlananlardan tekrar yurt dışında yabancı ülke mevzuatına tabi çalışanlar, ikamete dayalı bir sosyal sigorta ya da sosyal yardım ödeneği alanlar ile Türkiye'de sigortalı çalışmaya başlayanların aylıkları, tekrar çalışmaya başladıkları ve ya ikamete dayalı bir ödenek almaya başladıkları tarihten itibaren kesilir. Bunlar hakkında, 5510 sayılı Kanununun sosyal güvenlik destek primine ait hükümleri uygulanmaz.
- Bulgaristan'dan zorunlu göçe tabi tutulanlara da 3201 sayılı Kanuna göre söz konusu ülkede geçen hizmetlerini borçlanabilme hakkı tanınmıştır.

5510 SAYILI KANUNDAKİ DİĞER DÜZENLEMELER

5510 SAYILI KANUNDAKİ DİĞER DÜZENLEMELER

- İsteğe bağlı sigorta için Türkiye'de ikamet etme şartı getirilmiştir. Ancak, Türkiye'de ikamet etmekte iken sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerdeki Türk vatandaşları için bu şart aranmaz. (Md. 50-2)
- Yabancı ülkelere sefer yapan ulaştırma araçlarına sefer esnasında alınarak çalıştırılanlar için, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren en geç bir aylık sürenin dolduğu tarihe kadar; kamu idarelerince yurt dışı görevde çalışmak üzere işe alınanların, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren bir ay içinde Kuruma verilen sigortalı işe giriş bildirgeleri, sigortalılık başlangıcından önce verilmiş sayılır. (Md. 50-2)
- 30/5/1978 tarihli ve 2147 sayılı ve 8/5/1985 tarihli ve 3201 sayılı kanunlara göre borçlanarak aylık bağlanan kişilerden Türkiye'de ikamet etmeyenler, genel sağlık sigortalısı ve genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi sayılmazlar. (Md. 60-2).

SGK YÖNETMELİĞİNDE YURTDIŞINA SİGORTALI GÖTÜRECEK İŞVERENLERLE İLGİLİ DÜZENLEMELER (Md. 93)

SGK YÖNETMELİĞİNDE YURTDIŞINA SİGORTALI GÖTÜRECEK İŞVERENLERLE İLGİLİ DÜZENLEMELER (Md. 93)

- Yurtdışına sigortalı götürecek işverene ait işyeri, Türk kanunlarına göre kurulu ve tescilli olmalıdır. Yabancı ülke mevzuatına göre kurulan firmalarca yurtdışında gerçekleştirilen işlerde çalıştırılan Türk vatandaşları hakkında 5510 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin (g) bendi hükümleri uygulanmaz.

- Yurt dışında üstlenilen işin, Kurumda tescili olan devamlı mahiyetteki işyeri dosyasından bildirimi yapılan sigortalılarca gerçekleştirilecek olması hâlinde, devamlı işyerinde yapılan işin mahiyetinin yurt dışında üstlenilen işe uygun olması gerekir. İşveren durumu dilekçeyle Kuruma bildirir. Dilekçe ekine, işin alındığını belgeleyen sözleşme örneği ile ilgili ülkedeki Türkiye Cumhuriyeti Dış Temsilciliği yazısı veya Dış Ticaret Müsteşarlığı'nca düzenlenecek belge eklenir.

SGK YÖNETMELİĞİNDE YURTDIŞINA SİGORTALI GÖTÜRECEK İŞVERENLERLE İLGİLİ DÜZENLEMELER (Md. 93)

- İşverenler, yurt dışında yapacakları işi, yeni tescil edecekleri işyeri dosyasından bildirilecek sigortalılarca gerçekleştireceklerse; işletme merkezlerinin bağlı olduğu üniteye işyeri dosyası tescil ettirerek, sosyal sigorta yükümlülüklerini bu dosyadan gerçekleştirirler.
- İşyeri bildirgesi ekine, Yönetmeliğin 31 inci maddesinde sayılan belgelerden ayrı olarak; İşin alındığını belgeleyen sözleşme örneği, ilgili ülkedeki Türkiye Cumhuriyeti Dış Temsilciliği yazısı veya Dış Ticaret Müsteşarlığınca düzenlenecek belge eklenir.
- Kurum, çalıştırılmak üzere yurt dışına götürülen Türk işçilerinin her biri için, kurulan sigortalılık ilişkisi hakkında Türkiye İş Kurumu'na yazılı olarak bilgi verir. Talep etmeleri hâlinde, aynı mahiyetteki bilgi, işverene ve sigortalılara da verilir.

KISA VADELİ SİGORTA KOLLARI UYGULAMASINDA İŞVERENİN YÜKÜMLÜLÜĞÜ (SSİY, Md. 95 ve 96)

KISA VADELİ SİGORTA KOLLARI UYGULAMASINDA İŞVERENİN YÜKÜMLÜLÜĞÜ (SSİY, Md. 95 ve 96)

- İşveren, geçici veya sürekli görevle yurtdışında görevlendirdiği yada yurtdışına götürdüğü sigortalının,
    - Hastalık ve analık hâllerinde,
    - İş kazası, meslek hastalığı geçirmesi durumunda,

  Kurum tarafından işe el konuluncaya kadar, Kanuna göre hak kazandığı geçici iş göremezlik ödeneğini ödemekle yükümlüdür. Bu yükümlülüğün yerine getirilmesindeki gecikmeden dolayı işveren, gerek Kurumun gerekse sigortalının uğrayacağı her türlü zarardan sorumludur.

- Kurum, Kanuna uygun olarak yapılan ve belgelere dayanan geçici iş göremezlik ödenekleri tutarını işverene öder.

KISA VADELİ SİGORTA KOLLARI UYGULAMASINDA İŞVERENİN YÜKÜMLÜLÜĞÜ (SSİY, Md. 95 ve 96)

- Yabancı ülkelerde meydana gelen iş kazasının, üç iş günlük bildirim süresi içinde, meslek hastalığı ve vazife malullüğü olayları için ise Kanunda belirtilen haber verme süresi olayın meydana geldiği,
- İş kazasının işverenin kontrolü dışındaki yerlerde meydana gelmesi hâlinde, üç iş günlük bildirim süresi iş kazasının öğrenildiği,
- Kurumca kabul edilebilir belgelenmiş bir mazeretin olması şartıyla bildirim süresi mazeretin ortadan kalktığı tarihten itibaren başlar.

AZERBAYCAN İLE İMZALANAN SOSYAL GÜVENLİK SÖZLEŞMESİNDEKİ FARKLI UYGULAMALAR

AZERBAYCAN İLE İMZALANAN SOSYAL GÜVENLİK SÖZLEŞMESİNDEKİ FARKLI UYGULAMALAR

- İşveren, Azerbaycan'da çalışmaya başlayan işçileri için 24 aylık süre için sigorta primlerini yatıracağı ülke tercihi yapma hakkına sahiptir. 24 aylık süreyi, yetkili makamlardan alacağı izin doğrultusunda 60 aya kadar uzatabilir. Bu sürenin sonunda işçi hangi ülkede çalışıyor ise sigorta primleri o ülkede yatırılacaktır.

- Azerbaycan'da sigorta primine esas kazanç üst sınırı uygulaması bulunmamaktadır. Bu sebeple sigorta primleri Azerbaycan'da ödenen işçilerin brüt ücretleri üzerinden sigorta primi kesintisi yapılmaktadır.

- Sigorta primlerinin yatırılacağı ülke konusunda tercih hangi ülkeden yana kullanılmış olursa olsun, Azerbaycan'da çalışan işçilere ait gelir vergisi Azerbaycan'da yatırılacaktır.

AZERBAYCAN İLE İMZALANAN SOSYAL GÜVENLİK SÖZLEŞMESİNDEKİ FARKLI UYGULAMALAR

- Azerbaycan'daki çalışma dönemine ait hizmetler Türkiye'ye aktarılırken, işçinin emeklilik hesabında yalnızca prim günleri dikkate alınmaktadır.

- Azerbaycan'da Sağlık Sigortası uygulaması bulunmamaktadır. Bu sebeple Azerbaycan'da sigortası ödenen işçi ve ailesi, Türkiye'de de sağlık hizmetlerinden faydalanamamaktadır.

KATAR VE SUUDİ ARABİSTAN UYGULAMALARI

KATAR VE SUUDİ ARABİSTAN UYGULAMALARI

- İşveren İşkur'da iş yeri açarak gerçek ücret üzerinden GSS primi SGK'ya öder.
- Katar'da herhangi bir SGK benzeri prim ödemesi yoktur. Gelir vergisi uygulanmaz.
- Suudi Arabistan'da GOSİ uygulaması vardır. Bizim SGK benzer GSS primi ile aynı uygulamaya tabiidir. %0,02 si kadar prim ilgili kuruluşa yatırılır.

PEKİ AMELE NE İŞ YAPAR?

PEKİ AMELE NE İŞ YAPAR?